

31. Oct. 1847

FAKTA

Dato:

31. Oct. 1847

Sidetal:

Dagbog D, side 38-39

Dagbogens placering:

Den Hirschsprungske Samling

Trykt udgave:

Ettore Rocca (red.): "Dagbog 9.

december 1846 - 15. april 1846" i

Bente Bramming, Hans Edvard

Nørregård-Nielsen og Ettore Rocca:

Længsel. Lundbye og Kierkegaard,

Århus 2013, s. 235-237; Jesper

Svenningsen (red.): Seks år af et liv.

Johan Thomas Lundbye - Dagbøger

om tro, skæbne, kunst og kærlighed,

København 2018, s. 489-490

TRANSSKRIFTION

Søndag Morgen 31 October 47.

Haardt har jeg forsyndet mig i Aftes ved dette Udbrud af Utaalmodighed, som var Gud en Kræmmer, med hvem man kunde tinge og prutte og handle, som kunde det retfærdiggjøres, at jeg elsker et Menneske mere end Gud – derved, at min Følelse for hende¹ er reen og at jeg vilde takke Gud med hende – nei! nei! Gud lader sig ikke spotte – og jeg handler som Mængden af Mennesker, selv efter bitter Erfaring, som burde gjort mig bedre. Jeg er en Elendig – lad mig aldrig glemme det et Øieblik. – Gid jeg havde et Brev snart fra min Moder²! –

•39•

Søndag Middag

Naar Sindet er nedtrykt og jeg næsten skjælver for hvad den nærmeste Fremtid vil bringe – o, da finder jeg en Trøst i Søren Kierkegaards nyeste Bog: Kjærlighedens Gjæringer. I den kan jeg vel ikke læse mig glad, men dog læse Sindet mildt, saa Taaren næsten kan stige til mit Øie, saa jeg seer forsonet paa Verden, der ligesom gjækkede mig ved sin Mildhed, da den dog haardnakket negtede mig min inderlige Bøns Opfyldelse. Jeg stod i dag tæt bagved hende i Kirken, og kunde ikke bede, at denne Afstand maatte forøges til et svælgende Dyb, jeg havde ikke Evne dertil – og kunde jeg det, i Sandhed, i Sandhed opgive min Længsel og derved fortjene hende – var det da ikke Synd atter at vende Sindet tilbage til Verdsligheden, efter at det havde vundet en Seir saa stor, at den vilde forekomme mig som et Under. Nei! Nei! om Kjærligheden til Gud i Sandhed havde seiret, da vilde han ikke vredes om jeg fulgte den reneste, dybeste, deiligste Attraa, han har nedlagt i Hjertedybet. Men, ret det kunde skee forinden, da var min Samvittighed ikke reen, da havde jeg elsket et Menneske mer end Gud. Forunderligt i hvad der saa skeer! o, I Lykkelige! hvis Tilbøielighed ingen Hindring fandt, I kjende ikke de Qvaler, som en saadan Længsel og dens Kampe med Kjærlighedens himmelske Søster: den aandelige Kjærlighed til Gud og det Evige – kan vække i et Menneskebryst. – Jeg er syg i Sindet – et kjærligt Ord af de Mennesker, som ane min Tilstand, hvor kan jeg sukke derefter, dog deres Munde tie og maa det vel – et kjærligt Ord fra min Moder, hvor længes jeg derefter, dog det faaer jeg vist snart, ret snart.

Søndag Aften.

Kom dog til Ro – kunde du attraa denne Pige, om hun snart efter følte, hun havde taget feil i sit Valg? kunde du atraa hende, om hun snart blev kold og ligegyldig ved at opdage Træk, hun tilforn ikke kjendte? Saa stille da! lad hende see mange Andre, lad dem fordunkle mig, og jeg skal jo dog vinde! lad hende sammenligne mig med de mange, og om hun dog vælger mig, skal jeg da ikke vinde tifold. Derfor gaa i Stilhed, elskelige Pige! lad imellem dit dunkle Øie kaste et Lys paa min Vei, den jeg i Stilhed vil vandre saa dygtigt og roligt, som det maa forundes mig. Hvorfor maatte jeg

trænge til disse Udgydelser? hvorfor til Udbrud af Nedslagenhed i Breve til min Moder? O, kom til Ro, behersk dig selv, da skaber du dig selv en Løn, som ingen Tilfældighed ingen Lykkens Lune kan berøve dig: en rolig Samvittighed!

---

¹ Georgia Schouw (1828-1868).

² Cathrine (Trine) Lundbye, f. Bonnevie (1792-1863).

Kløber jeres en klømmelighed deraf for mig selv: at det er kendt, som taler
 at min Mø - Men er det nogen Skjæde, at Fællede sægges i mit Brev, hvis
 Døds Ophæve er ikke selv rædder for? Bror Barne! tænker du vist Mogens
 Dag, da vi i Legen overværede som et Par med Odepragt: det stille Vand
 har du dybe Grund? Mærker du, da du forleden påtogte sig Lige, da din
 Døds Læs for mig, da det derlige Hjertesind og jeres søde Klømmelighed
 og lod en lang Høstid efter sig; da tænkte jeg for det slæbte: give Gud,
 at du Nige, der nu stædte sig til mig, at Næm vil blive min: Tid
 og Lykke! Men du er for god, kan jeres store Lykke i Vindene, og derfor
 sende Tanken sig angst for den derlige Døds og klammer sig til en Be-
 resignation, som overgiver mine søde Kræfter. Altså Gud! ser mine Guder!
 lad dem endes! lad mig rejde, med Millioner Medskabere, ingen forminde! o
 snart! snart! jeg lider for tungt, jeg dømmes om hendes hvide Stænd,
 ligge sægges om Natten og tænkes fra hende, o Alene siges! hoi hendes
 Kjorte med mig, og vi ville: Samklang forre en Lykke som et Videns
 der fra din Klæde. Snart! snart! hvor langt herte kan den Tid være,
 da jeg efter skal henrykke og ikke kunne stjæle min videlige Leveglæde
 efter at fortales af et Menneche brydt. Morndag skal jeg være det! Morndag
 stjæle det? Men er Tøst for det Offer, som kræves af den for tungt Bred?
See min Ansigt! her Næde med - o jeg kan ikke tænke en klar Tanke,
 da man alle forvinder: det ene brendende Puske.

Lørdag Morgens 31 October 47.

Mærst kan jeg forsvaret om mig: Efter ved dette Mitend af Målmødelighed, som
 var Gud en Indkommer, med hvem man kunne trænge og forstå og handle,
 som kender det netfordigt, og jeg elsker et Menneche mere end Gud - derud, at
 min Fælle for hende er veen og at jeg ville takke Gud med hende - nei! nei!
 Gud lade sig ikke spotte - og jeg handler som Mangden af Menneche, selv efter
 ditte Erfaringer, som kunde givet mig bedre. Jeg er en Elendig - lad mig aldrig
 glemme det et Gode blik. - Gud er Næde et Brev snart for min Mæde!

Sin dag Me'dag

Nær Lindt er nedtrykt og jeg sætter skjælv for hvad der mest er Fremtid vil bringe - o,
Du finder jeg en Trost i Loren Kierkegaard's enjste Bog: Hjærtelighedens Gjæminger. Du kan
jeg vel ikke være mig glad, men dog lære Lindt smilte, saa Tænn sættan kan stige til
mit Øre, saa jeg saa forment paa Hænde, du ligesom gjællde mig med sin Althed,
Du daa dog haardnakket sættede mig min indvilde Børns Opfyldelse. Og staa dog tæt
hagrad hende: Nærhen og kende ikke hede, at denne Afstand maatte foringes til et søde-
gode Digt, jeg hende ikke lære dertil - og kende jeg det, i Sandhed, i Sandhed ogsaa
min Længsel og derved først fortjene hende - saa det da ikke Lige at alle et søde
Lindt tilbage til Vindligheden, efter at det hende imidlertid er Lære saa staa, at den
ville forkommen mig imod Hænde. Nei! Nei! om Hjærteligheden til Gud: Sandhed
hænde seind, der vilde haa ikke erode om jeg fulgte den eneste, dybeste, dybtgæst
Attraa, haa haa ved lagt i Hjærtelighed. Men, set det kende haa forindaa, da
er min Sammenheng ikke saa, da hende jeg elsket et Menneske mere end Gud.
Forsindeligt i haa der saa haa! o, i Lykkelige! haa i Lidenhed ingen
Minding haa, i hende ikke d. Gode, som er aadaa Længsel og daa
hænde med Hjærtelighedens hævnelike Løve: den aadelige Hjærtelighed til Gud og
et Lige - haa sætte i et Menneskeligt - Og er mig i Lindt - et hjærtligt Ord
af de Mennesker, som alle min Tiltend - haa haa i sødes dæfter, dog der
stænde haa og saa det vel - et hjærtligt Ord fra min Mæde, haa længe jeg da
efta, dog det haa jeg vist snart, ad snart.

Søndag Aften.

Haa dog til Ho - kende du attraa denne Pipe, om haa snart efter fætte, haa hende
tagt haa i vil Væg? kende du attraa hende, om haa snart haa haa og haa haa
at og dage Træk, haa til haa i haa haa i haa haa de. haa haa i haa haa
haa, haa den forindaa mig, og jeg skal jeg dog vinda! haa haa haa haa
Lige mig med de mange, og om haa dog sætte mig, skal jeg da ikke vinda
haa. Derfor gaa i Hænde, elskelige Pipe! haa imellem det søde Øre haa
et Lige paa min Nei, daa jeg i Hænde vil sandaa saa dygtigt og sættigt,
som det saa forindaa mig. Men haa maatte jeg trænge til din Hænde
saa? Men haa til Mænd af Nedslagenhed i Børns til min Mæde? O, haa
til Ho, haa haa dig selv, da haa haa dig selv en Lære, som ingen Tilfældighed
ingen Lykkes haa haa haa haa: en sødig Sammenheng!